

Vysočina

Kraj: Pardubický

Správní obvod: Hlinsko

Nadmořská výška: 567 m n. m.

Počet obyvatel: 687

Adresa URL: www.obecvysocina.cz

Okres: Chrudim

GPS souřadnice: 49.764670N, 15.828987E

První pís. zmínka: 1542 (482 let)

PSČ: 539 01

Památky a zajímavosti Vysočina

Na území obce Vysočina se nachází množství historických památek. Dominantu Svatého Mikuláše tvoří novogotický kostelík postavený před rokem 1350. Na hřbitově se nalézá sbírka litinových náhrobních křížů z 18. století a kamenný náhrobek posledního rváčovského rychtáře z roku 1846. Vodní kovací hamr připomíná zaniklou železářskou výrobu ve Svobodných Hamrech, mlýnice navazuje na expozici veselokopeckého mlýna. Ve vsi stojí roubená hospoda z roku 1794 a na místním hřbitůvku se nalézají pomníky malířů Františka Kavána a Gustava Macouna. V Možděnicích se dochovala roubená škola z roku 1814 a zvonice.

Po celém katastru obce Vysočina jsou rozptýleny skvosty lidové architektury v podobě typické zástavby Českomoravského pomezí a Železných hor. Nejvíce těchto památek je soustředěno v expozici Souboru lidových staveb Vysočina na Veselém Kopci, který je zároveň největším zařízením tohoto druhu v Čechách.

Osada Veselý Kopec byla založena v první polovině 16. století, jako řada dalších sídel na Hlinecku zabydlujících lesní krajinu. Domov zde našli drobní rolníci, kteří si těžce zajišťovali základní obživu. Část roubených chaloupek původní osady postupem let zanikla, některé zásadním způsobem změnilu podobu, jedna jediná se dochovala do dnešních dnů, soukromý objekt čp. 4. Na počátku 70. let 20. století byl tento objekt spolu s okolní neporušenou krajinou důvodem, proč právě sem byly přenášeny památky lidového stavitelství. Dnes se zde nalézá téměř třicet objektů, které dohromady tvoří osadu s volně rozptýlenou zástavbou.

Zdejší expozice přináší svědectví o životě a práci drobných rolníků od první poloviny 19. století do poloviny 20. století. Zemědělské usedlosti doplňují nejen drobné vesnické stavby jako špýchar, chlívký, haltýř apod., ale i lidové technické památky na vodní pohon. Nejvýznamnější z nich je vodní obilní mlýn přenesený na základy původního veselokopeckého mlýnu. V jeho blízkosti stojí také vodní olejna, pila a stupník na tlučení třísla, zřejmě poslední veřejnosti přístupný v České republice. Voda k těmto technickým památkám je přiváděna původním náhonem vybudovaným v 16. století.

K jedinečným dokladům lidového stavitelství v rámci České republiky patří čtrnáctiboká stodola přenesená ze Sádka u Poličky. V areálu se také nachází typické zemědělské usedlosti. Na konci prohlídkové trasy na návštěvníky čeká statek z Mokré Lhoty u Nových Hradů s krásným klasicistním průčelím.

Kromě uvedených objektů se v areálu nalézají další zajímavé usedlosti a stavby. Na Veselém Kopci se snaží o atmosféru autentického způsobu života i hospodaření drobných zemědělců v prostředí kopcovité krajiny. K tomu patří drobné políčko, předzahrádka i hospodářská zvířata.

